

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 1 a rieš úlohy.

Nemecký prozaik Timur Vermes sa pustil do kontroverznej témy a napísal svižnú, satirickú knižku o fűhrerovi **A je tu zas**. Adolf Hitler sa zobűdza z dlhej ťesťdesiatroĹnej kůmy. V berlínskych uliciach ho nikto neregistruje a ak áno, tak v ňom vidia iba imitátora Ĺi blázna. Nespoznáva kozmopolitný Berlín plný stánkov s kebabom, extravagantnej mládeže a rozvíjajúceho sa multikulturalizmu. A hoci je bezdomovcom, aj v tejto neľahkej situácii začína pracovať na sebaaprezentácii. Domýšľa si, že Nemecko sa bez neho nezaobíde ani v 21. storoĹí. Omylom sa stáva súčasťou zábavného priemyslu, sledovanosť jeho vlastnej ťou stűpa závratným tempom, odvšadiaľ počuť smiech buráčajúceho publika, ale aj kuciĹie hlasy odporcov tejto frašky. Jeho realisticky mienený prejav vnímajú ľudia zo ťoubiznisu iba ako mystifikáciu.

(D. Hevier ml.: A je tu zas – Timur Vermes. In.: Knižná revue 205/12, skrátene)

1. V ktorej možnosti je správne vysvetlený význam prvej vety ukážky Ĺ. 1?
 - A. V knihe je vážna téma podaná smiešnym spôsobom.
 - B. V knihe je historická téma prenesená do súčasnosti.
 - C. Kniha opisuje, ako sa z niekdajšieho „vodcu“ stáva zabávaĹ a imitátor.
 - D. Kniha opisuje, ako sa z bezdomovca stáva hviezda ťoubiznisu.
2. Z ukážky Ĺ. 1 vyplýva, že v knihe sa Hitler zobűdza:
 - A. v ťesťdesiatych rokoch.
 - B. v ťesťdesiatich rokoch.
 - C. po ťesťdesiatych rokoch.
 - D. po ťesťdesiatich rokoch.
3. V akom význame je v ukážke Ĺ. 1 použité slovo *registrovať*?
 - A. zapísať údaje
 - B. pridať do zoznamu
 - C. všimnúť si
 - D. brať vážne
4. V ktorej možnosti je synonymum slova *extravaganťný*?
 - A. výstredný
 - B. zahraniĹný
 - C. hluĹný
 - D. moderný
5. V ktorej možnosti je uplatnené rytmické krátenie?
 - A. v berlínskych uliciach
 - B. v neľahkej situácii
 - C. kuciĹie hlasy
 - D. pracovať na sebaaprezentácii

6. Vyberte možnosť, v ktorej sú všetky nesklonné slová zo slovného spojenia:
sledovanosť jeho vlastnej šou.

A. jeho šou

C. jeho vlastnej šou

B. sledovanosť šou

D. sledovanosť jeho šou

7. Ktoré slovo **nie je** odvodené pomocou cudzej predpony?

A. multikulturalizmus

C. kontroverzný

B. mystifikácia

D. extravagantný

8. Označ možnosť, v ktorej sú správne určené slovné druhy vo vete: *A je tu zas.*

A. spojka – sloveso – zámeno – zámeno

B. častica – zámeno – príslovka – príslovka

C. častica – sloveso – zámeno – príslovka

D. spojka – zámeno – príslovka – zámeno

9. V uvedených slovných spojeniach sa nachádzajú prídavné mená činné alebo trpné. Napíšte v neurčitku slovesá, od ktorých sú prídavné mená odvodené.

smiech burácajúceho publika:

rozvíjajúci sa multikulturalizmus:

realisticky mienený prejav:

10. Vypíšte z prvej vety ukážky č. 1 jedno slovo, z ktorého vyplýva, že dielo *A je tu zas* nie je veršované.

11. Určte slovný druh podčiarknutého slova vo vete: *Omylom sa stáva súčasťou zábavného priemyslu.*

12. Vypíšte z ukážky č. 1 cudzie slovo, ktoré je synonymom slova *výmysel*.
.....

13. Zmeňte uvedené súvetie na jednoduchú vetu.

A hoci je bezdomovcom, aj v tejto neľahkej situácii začína pracovať na sebaaprezentácii.

.....

.....

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 2 a rieš úlohy.

Slovenskí spisovatelia dobyli maďarský trh. Budú hviezdami

O dva týždne vypukne v Budapešti výnimočný ošiaľ, v ktorom budeme mať prsty. Začína sa tam prestížny medzinárodný knižný festival a jeho hlavným hosťom bude slovenská literatúra. Pulty maďarských kníhkupectiev sa následne zaplnia prekladmi kníh slovenských autorov. O tom, ako sa takúto veľkú vec podarilo dosiahnuť, rozpráva kultúrna manažérka a prekladateľka RENÁTA DEÁKOVÁ.

Ako sa dá presvedčiť maďarských vydavateľov, aby vydávali slovenských autorov?

„Ani maďarské vydavateľstvá nepracujú bez dotačných systémov. Vydávajú knihy len s podporou, ale málokto vedeli o fonde Slovia, zameranom na preklady slovenskej literatúry v zahraničí. Táto možnosť je veľmi dôležitá. Podobné zdroje podpory majú aj iné národné literatúry. Bez toho by teraz toľko slovenských kníh v maďarskom preklade nevychádzalo.“

Podľa čoho ste vyberali autorov a texty vhodné na preklad do maďarčiny?

„Vychádzali sme z profilov konkrétnych maďarských vydavateľstiev. Ponúkali sme im vždy viac autorov a textov. Dostali od nás biografické, bibliografické údaje autorov, úryvky textov v maďarskom či inom preklade. Dá sa povedať, že si vyberali sami. Ponúkali sme k textom aj vhodných prekladateľov.“

Ide iba o knihy súčasných autorov. Prečo?

„Väčšina vydavateľov chcela autora pozvať na prezentáciu. Museli to byť teda žijúci autori, čo už čosi majú za sebou, ale aj pred sebou. Takí majú z vydavateľského hľadiska perspektívu, predpoklad vydať ďalšie knihy. A môžu sa osobne stretnúť s čitateľmi. No napríklad v jednom z vydavateľstiev vychádza aj antológia slovenských poviedok 20. storočia, kde vyjdú nové preklady starších, už nežijúcich autorov.“

Prečo by mali byť maďarskí čitatelia zvedaví na naše knihy?

„Čitatelia sú zvedaví najmä na dobré knihy. Slovenský výber by im mohol také poskytnúť. Vydavatelia zvedaví boli, a to je dobrý začiatok. Ak sú presvedčení o kvalite knihy, tak o nej budú vedieť presvedčiť aj svojich čitateľov. A že by sme mali byť zvedaví na knihy našich susedov, na tom by nemalo byť nič neprirodzené. Aj slogan nášho čestného hostovania v Budapešti znie: Dobré knihy robia dobrých susedov.“

Zdroj: <http://kultura.sme.sk/c/20132995/slovenski-spisovatelia-dobyli-madarsky-trh-budu-hviezdami.html>[cit. 18.4.2016], skrátené

14. Aký je zámer textu v ukážke č. 2?

- A.** Navrhnuť spôsob, ako robiť lepšie preklady slovenských kníh v zahraničí.
- B.** Presvedčiť maďarských čitateľov, aby čítali súčasnú slovenskú literatúru.
- C.** Informovať o dôležitom mieste slovenskej literatúry na knižnom festivale.
- D.** Kritizovať nízku popularitu prekladov slovenskej literatúry v zahraničí.

15. Ktoré tvrdenie **nevyplýva** z ukážky č. 2?

- A. Pre čitateľov je dôležitejšia kvality knihy ako národnosť autora.
- B. Autori kvôli zníženiu nákladov prezentujú svoje knihy v zahraničí sami.
- C. Preklady slovenských kníh do cudzích jazykov finančne dotuje fond Slolia.
- D. Počas festivalu sa budú v Maďarsku predávať slovenské knihy preložené do maďarčiny.

16. V ktorej možnosti sa nachádza metonymia?

- A. V Budapešti vypukne výnimočný ošial.
- B. Slovenskí spisovatelia dobyli maďarský trh.
- C. Pulty sa zaplnia prekladmi kníh.
- D. Maďarskí vydavatelia vydávajú slovenských autorov.

17. Biografické údaje autora sú údaje o jeho

- A. živote.
- B. tvorbe.
- C. úspešnosti.
- D. perspektíve.

18. V ktorej možnosti je správne určený slohový útvar textu v ukážke č. 2?

- A. interview
- B. dialóg
- C. rozprávanie
- D. reportáž

19. Ktorý slohový postup je použitý v prvom odseku ukážky č. 2?

- A. informačný
- B. opisný
- C. rozprávací
- D. výkladový

20. Ktorú dvojicu slov treba doplniť na vynechané miesta v uvedenej vete?

_____ v ukážke 2 je napodobeninou _____: *Dobré ú čty robia dobrých priateľov.*

- A. Príslovie, sloganu
- B. Slogan, príslovia
- C. Aforizmus, sloganu
- D. Slogan, aforizmu

21. V ktorej možnosti je uvedený jazykový štýl textu v ukážke č. 2?

- A. umelecký
- B. odborný
- C. rečnícky
- D. publicistický

22. V ktorom slove došlo pri odvodzovaní príponou k hláskovej zmene?

- A. prestížny
- B. knižný
- C. úložný
- D. krížny

Pozorne si prečítaj text ukážky č. 3 a rieš úlohy.

Keď som mala sedem rokov, pochovali sme s kamarátmi vrabca. Našli sme ho pod balkónmi na sídlisku, ružový zámotok s niekoľkými mokrými pierkami a obrovskými modrými viečkami. Ťažko uveriť, že takéto niečo raz vzlietne a bude príjemné sledovať, ako zobká omrvinky pred supermarketom. Vybrali sme mu pekné tiché miesto, vyhrabali sme na tri prsty hlbokú jamku a z dvoch ceruziek a kameňa zmontovali miniatúrny náhrobok, kameň a kríž, tak ako sa to robí, keď zomrie človek. Aj pohreb sme mu urobili skutočný, obliekli sme si tmavé teplákové súpravy, doniesli kvietky a tenké tortové sviečky veľkosťou primerané malému hrobčeku. So stiahnutým hrdlom, zajakajúc sa pri každom slove, odrapotali sme Anjeličku môj strážničku. Tí, čo modlitbu nepoznali, sa chytali posledných slabík.

Pohreb vrabca bol rituál, tajný, tichý a mrazivý, bol potvrdením priateľstva, naším spoločným strachom. Nešlo o vrabca, šlo o nás, o deti zo sídliska, ktoré sa cítia dospelo a dôležito, keď majú spoločné tajomstvo. Keď to tajomstvo súvisí so smrťou. Každý niečo pre vrabca urobil, bez slov a bez hádok, nadväzujúc na prácu niekoho iného. Bez frflania a vulgarizmov, v presvedčení, že úloha, ktorá nám spadla priamo z neba, je skutočne dôležitá.

Každý jeden pocítil slabý závan smrti, len krátky okamih, keď sa oňho obtrelo vedomie jej nezvratnosti. Viac sme z nej vtedy nedokázali pochopiť. Trvalo to chvíľu. Premýšľanie nad smrťou a vtákmi. O týždeň sme si našli nejakú inú zábavu a na vrabca sme zabudli.

(M. Kompaníková: Piata loď, upravené)

23. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č. 3?

- A. Stretnutie so smrťou poznačilo sedemročné dieťa na celý život.
- B. Deti brali pohreb len ako hru, o týždeň si už našli inú zábavu.
- C. Pohreb bol silným zážitkom, vytvoril medzi deťmi vnútorné puto.
- D. Deti ešte vôbec nerozumejú smrti, aj keď ju vidia na vlastné oči.

24. Ktoré slovo má opačný význam ako slovo *miniatúrny*?

- A. grandiózny
- B. gigantický
- C. impozantný
- D. bombastický

25. V ktorej možnosti je správne určené podčiarknuté slovné spojenie vo vete:
Nešlo o vrabca, šlo o nás, o deti zo sídliska, ktoré sa cítia dospelo a dôležito, keď majú spoločné tajomstvo.
- A. prístavok
B. nezhodný prívlastok
C. vedľajšia veta predmetová
D. vedľajšia veta príslovkového určenia miesta
26. V ktorej možnosti sú správne určené vetné členy v uvedenej vete?
Pohreb vrabca bol rituál.
- A. *pohreb* – podmet, *vrabca* – prívlastok, *rituál* – súčasť slovesno-menného prísudku
B. *pohreb* – predmet, *vrabca* – prívlastok, *rituál* – príslovkové určenie spôsobu
C. *pohreb* – podmet, *vrabca* – predmet, *rituál* – prívlastok
D. *pohreb* – súčasť slovesno-menného prísudku, *vrabca* – predmet, *rituál* – podmet
27. V ktorej možnosti sa spodobuje **len jedna** hláska?
- A. obtrelo sa oňho vedomie jej nezvratnosti
B. zobká omrvinky pred supermarketom
C. premýšľanie nad smrťou a vtákmi
D. pochovali sme s kamarátmi vrabca
28. Znak ktorého slohového útvaru prevládajú v prvom odseku ukážky č. 3?
- A. rozprávanie
B. úvaha
C. statický opis
D. dynamický opis
29. V ktorej možnosti je správne určený typ rozprávača z ukážky č. 3?
- A. autorský (vševediaci) v 1. osobe
B. autorský (vševediaci) v 3. osobe
C. priamy v 1. osobe
D. priamy v 3. osobe
30. Ktorým vetným členom je podčiarknuté slovné spojenie v uvedenej vete?
Pohreb vrabca bol rituál, tajný, tichý, mrazivý.
- A. viacnásobný prívlastok
B. nezhodný prívlastok
C. postupne rozvíjajúci prívlastok
D. prístavok
31. Doplníte čiarky do vety z ukážky č. 3.
Bez frflania a vulgarizmov v presvedčení že úloha ktorá nám spadla priamo z neba je skutočne dôležitá.

KONIEC TESTU